

Tėvynė

LITHUANIAN ALLIANCE
LIV. 8
GRAND CENTRAL STA.
P.O. BOX 2231
NEW YORK, NY 10017

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

NO. 3

307 West 30th St., New York, N. Y. 10001, 1948 m. kovo-March

76-ieji metai

Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas SLA Centre

ATTENTION ALL LODGE OFFICERS!

It has come to the attention of LAA Office that some Lodges received Internal Revenue Forms 990 and 990-T [Organization Exempt from Income Tax]. Kindly ignore these Forms. For Central Office records please mail only the COVER PAGE of the received Package 990-1.

Lithuanian Alliance of America Business Office will file a form for ALL SUBORDINATE LODGES, pointing out that none of the Lodges had any gross receipts in unrelated business.

Genevieve Meiliūnas
Secretary

Mielieji SLA nariai:

SLA prez. Povilas P. Dargis [d.] kalba Vasario 16 minėjime SLA Centre, New Yorke.

Mūsų lietuviškas gyvenimas Amerikoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje ir kituose kraštuose silpnėja. Lietuviškieji Centrai mažėja. Organizacijose narių skaičius, o taip pat ir laikraščių skaitytojų mažėja. Kas darytina?

Lietuvių imigracijos pradžioje kūrėsi lietuviškos draugijos, parapijos, lietuviški centreliai. Tos draugijos jungėsi, pagaliau jos susijungė į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Dabar jau artėja mūsų Susivienijimo 100 metų veiklos sukaktis. Noroms nenoroms nuo dabar per sekančiuosius 2 metus mūsų spauda, radijas, patriotiškosios lietuvių draugijos giliau peržvelgs visos lietuvių išeivijos organizacinę veiklą.

Daug sunkumų mūsų tėvai pergyveno stengdamiesi amerikiečius įtikinėti, įrodyti kiek ir koki kultūrinį įnašą į šio krašto gyvenimą lietuviai įnešė ir kas lietuviai yra. Buvo nelengva įrodyti, kad mes ne rusai, ne lenkai, ne vokiečiai, ar dar koki kitoki.

Didesniųjų organizacijų ir draugijų Sąjunga, tai yra mūsų Susivienijimas, išsiplėsdamas visame kontinente, dar turi 300 kuopų, prie kurių prisijungė ir neorganizuotoji lietuvių tautos dalis.

Sujungta tauta per Susivienijimą patapo "Lietuvių respublika" Amerikoje. Lietuvybė Amerikoje stiprėjo, spauda ir Susivienijimo sujungtosios draugijos sustiprino susipratusius lietuvius, kurie net padėjo Lietuvoje likusiems tautiškai stiprėti. Susivienijimas gelbėjo Lietuvos veikėjams Lietuvai atgauti nepriklausomybę, padėjo išsiblaškiusiems po pasaulį lietuviams artėti, veiklą stiprinti. Šiandien lietuviai jau žinomi visame pasaulyje, kaip kultūriniai, ekonominiai ir visais kitais atžvilgiais nepriklausomi.

Šiandien pasaulį pasiekia pajėgūs būti angliškai, ispaniškai, vokiškai, rusiškai ir kitomis kalbomis kalbančiuosius. Net ir nutautėję lietuviai, sužino apie Lietuvos istoriją, apie mūsų Susivienijimą, ir daug pagelbsti mūsų jaunimui, nutolusiam nuo tikrosios lietuviybės vėl grįžti į lietuviškąją veiklą. Atsigavę reiškiasi lietuviybės dvasioje visuose pasaulio kampuose. Prie viso to, dar niekad nebuvo tiek daug lietuviškai kalbančių lietuvių pasaulyje, kiek jų yra šiandien. Gi lietuviškai galvojančių, nors nemokančių lietuvių kalbos jau yra dešimteriopai daugiau.

Tad skelbdami Susivienijimo vąžą stengiantis gauti naujų narių į organizacijos gretas įjungti — tikimės, kad per 2 metus mūsų Susivienijimą narių atžvilgiu turime vilties padvigubinti! Bet tikslo pasiekti galime tikėtis, jeigu visi nariai išsipareigosime būti Susivienijimo organizatoriais, ne dėl to, kad organizatorius paskatintų mažas piniginis atlyginimas, bet dėl to, kad jaustųsi atlikę patriotinę pareigą.

SLA Centro siunčiamąją medžiagą daug narių skaito.

Jeigu vienintelė tebesanti Susivienijimo šeima per šimtą metų išsilaikė ir tebėra tvirta — esame tikri, kad organizacija ejo tikruoju keliu. Naujosios organizacijos dar tų kvotimų nėra išlaikiusios, nors joms įsisteigti yra padėjęs Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Kai visa tauta galvos, kaip galvoja ir veikia didžiausia lietuvių organizacija veikianti už Lietuvos ribų, lietuvių tauta ir išeivijoje nežus.

Mieli nariai, skaitykite SLA organizacijos istoriją, daug sužinosite apie praeities lietuvius.

Visi broliai ir sesės, stokite į reikšmingą nariams prirašyti talką!

Susivienijimo stiprybė—narių gausybė

Fraternaliai Jūsų
VAJAUS KOMISIJA:

Susivienijimui išengus į 98-uosius metus

Vasario 28 d. SLA Centre New Yorke įvyko SLA 5-osios Apskrities metinis suvažiavimas. Iš Apskričiai priklausančiųjų 27 kuopų dalyvavo 22 delegatai. Apskrities veiklą trumpai apibūdino pirmininkas Jonas Valaitis ir pakvietė delegatus smulkiau pranešti apie veiklą atskirose kuopose. Atstovai vieni smulkiau, kiti plačiau pranešinėjo apie kuopų veiklą — laimėjimus ir sunkumus. Kiti V-bos nariai — vicepirmininkė Bronė Spūdienė, išdo globėjas Kulas Apskrities veiklą papildė. Pakviesta sekretorė Liucija Česnienė-Kašubaitė perskaitė išsamiai paruoštą pereito susirinkimo protokolą ir pereitų metų Apskrities veiklos užrašus.

Dalyvavo ir Apskričių svečiai: pasveikino SLA 6-osios Apskrities iš Chicagos veteranė veikėja SLA išdininkė E. Mikužiūtė ir Naujosios Anglijos 2-osios Apskrities pirmininkas, SLA viceprezidentas A. Čaplikas, kuris yra ir So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos, turinčios tūkstantį narių, pirmininkas.

Į SLA 5-osios Apskrities valdybą, atstovams pasiūlius, perrinkti: pirm. Jonas Valaitis, vicep. Bronė Spūdis, — sekretorė Liucija Česnienė, išdininkas Brakas, išdo globėjai Kulas ir Petrašienė.

SLA Pildomoji Taryba kasmet prieš kovo 1 d. suvažiuoja į Centrą ir pasirašo Valstijų Apdraudos Departamentams metinius SLA veiklos raportus. Ta proga pasitaria svarbiais SLA reikalais: narių vąžaus, šiemet ruošiamos ekskursijos į Karibų salas, Meksikos, Floridos uostus, kitas istorines vietas; apie SLA ruošiamo jaunimui rašinių kontesto ir kitus reikalus, o svarbiausia — kaip pradėti ruošti 1986-aisiais metais vyksiančiam SLA istoriniam 100 metų sukaktuviniam Seimui.

Sėdi Kons. A. Simutis, Simutienė, P. P. Dargis, Vakseliene, E. Mikužiūtė, kun. V. Palubinskas. Stovi Sperauskas, G. Meiliūnienė, A. Vakselis, A. Čaplikas. A. Tamošaičio nuotrauka

SLA tradicija: Kiekvienais metais paminėti Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Šį kartą paminėjome jau 66-ąją. Minėjimų proga SLA nariai, kitų

Tėvynė

[ISSN 0040-4071]

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Published monthly except July and August

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th St., New York, N. Y. 10001
Tel. [212] 563-2210

REDAGUOJA SLA REDAKTORIŲ KOMISIJA
EDITED BY SLA EDITORIAL BOARD
GENEVIEVE MEILIUNAS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States.....\$4.00
To Foreign Countries.....\$5.00

Second Class Postage Paid at
New York, N. Y.

SLA Kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti
pradžioj mėnesio, kad jie to mėn. laidoj būtų galimi patalpinti.

Keičiant adresą, būtina pranešti senasis adresas. Uz skelbimu
turinį redakcija neatsako.

NUO SEIMO IKI SEIMO

VYTAUTAS KASNIŪNAS

Valerijai Tysliavienai mirus, mūsų laikraščių tvirtovės rūmas neteko stipraus stulpo. Surišusi savo gyvenimą su spaudos herojumi — rašytoju, žurnalistu Juozu Tysliava, Vienybės redaktoriumi, ji susirišo ir su spauda, talkindama įvairiuose laikraščio leidyklos darbuose. Spauda buvo V. Tysliavienės gyvenimo tikslas. Vienybės laikraščio vėliavą ji papuošė savo deimantais. Per ją, su ja, joje ji siekė užsibrėžtų lietuviškos veiklos didybių. Užklyptos gyvenimo audros ji nepabūgo. Vienybės laikraščio vėliavą ji nešė į aukštą, uolėtą kalną. Dar truko tik dviejų pakopų, tik dviejų metų ir ji būtų užkėlus vėliavą į kalno viršūnę, į šimtmetį švenčiantį erelio lizdą.

Aiman... liko liūdesys iš gyvųjų tarpo išsiskyrus Valerijai Tysliavienai, liko ir įsipareigojimas švęsti Vienybės šimtmetį.

Vienybės kolektyvui reiškiu nuoširdžią užuojautą.

Vienybė ir Susivienijimas Lietuvių Amerikoje dvynukai, besiruošią švęsti šimtąjį gimtadienį 1986 metais. Laikraščio gyvybei išlaikyti reikalingi nauji skaitytojai — rėmėjai, organizacijai — nauji nariai. SLA remia visą tautinės minties lietuvišką spaudą, radijo programas. Mes nenurodome, kuriuos laikraščius reikia prenumeruoti, skaityti ir remti. Pirmame duodame tik Tėvynę, SLA laikraščiu. Bet prašome tik vieno, maldaujame — prenumeruokime laikraščius, skaitykite juos, kiek išgalėdami remkite ją. Maža garbė didžiutis ir džiaugtis, kad mes gana pasiturinčiai gyvename, bet didi gėda, kada neremiame savo spaudos, radijo valandėlių. Atiduokime mažą dalelę nuo surengtų pokylių, vaišių, prabangių atostogų, kelionių ir spauda mums surengs dvasių puotų, surengs žodines keliones po įvairias lietuviškas kolonijas.

Dirva, Tėvynė, Draugas, SLA ir [v.m.] Vyt. Meškauskas. Dirvoje, "Iš kitos pusės" skyriuje" (v. m.) rašo: "Su tais pinigais tai tikra bėda. Vieniems jų trūksta (tokiu mažuma V. K.). Kiti neturi kur jų dėti (tokių didelė dauguma, bet iš jų ne visi remia spaudą V. K.). Taip pagalvojau perskaitęs vieną ir tą pačią dieną atėjusius vasario 3 d. Draugą ir sausio-vasario SLA organą Tėvynę. Pirmojo vedamo antraštėje m. dr. (Mykolas Drunga) prileidęs, kad "Jeigu yra vaikai, turi būti ir tėvai", — samprotauja: "... Ar negalėtų būti tų tėvų pareiga asmeniškai pasirūpinti, kad ir tie jų vaikai nors kartkartėmis atvertų lietuviškajam labai savo pinigines." Toliau (v.m.) rašo:

"Pati idėja lietuvių susieti su pinigais nėra visai originali. Štai Susivienijimas Lietuvių Amerikoje už poros metų susilauks šimtmetinio jubiliejaus. Turbūt niekas ne-neigs, kad jo ilgametės sveikatos pagrindas yra savitarpio draudimo operacijos, bet nariai gauna ir Tėvynę, kuri daugeliui yra vienintelis informacijų šaltinis apie lietuvišką veiklą. SLA, pagal Tėvynę, apmokėjęs visas apdraudas šiandien liktų su netoli 1,5 milijono atsargos kapitalo, bet kažin koks bus jo likimas, jei nebus rasta naujų narių?"

SLA ieško ir suranda naujų narių

... (V.M.) toliau rašo, kad narius sunku priversti, nes pasikeitė laikai... Į tai norime atsakyti: Susivienijimo organizacijų yra daug ir jas kontroliuoja valdžios pareigūnai. SLA tarpe tų visų organizacijų yra žymioje aukštumoje tiek finansiniai, tiek narių skaičiumi bei prieaugliu. Mes norime ir linkime ir kitoms lietuviškomis susivienijimo organizacijoms sėkmės veikloje. Bet tarpe jų mes pirmajame naujų narių skaičiumi. Dabar SLA vykdo naujų narių vajų ir

Prieš šimtą metų gimė dr. Pijus Grigaitis

POVILAS P. DARGIS
SLA Prezidentas

Mūsų tautai 1883 metai turi simbolinę prasmę. Tada, pačiu tamsiuoju tėvynei metu gimė tautinio atgimimo laikraštis **Aušra**, davusi pradžią naujam Lietuvos laikraščiui... **Aušra** lietuviams parodė naują kelią, kuris mūsų tautą atvedė į tikrą jos prisikėlimą. Tokio pat amžiaus sukaktį (100 metų) minime ir mums visiems gerai žinomo Amžinos Atminties dr. Pijaus Grigaičio, kuris gimė tais pačiais metais, kaip ir **Aušra**.

Daugelis mūsų tik iš istorijos nežino, kokie buvo **Aušros** metai. Iš jų galime suprasti, kokios kovos laikotarpyje augo ir brendo mūsų mielas dr. P. G., kilęs iš Gudaičių kaimo, Būblelių valsčiaus (tada dar Naumiečio) apskrities, keliolikos kilometrų atstu nuo dr. Jono Basanavičiaus ir dr. Vinco Kudirkos tėviškių.

Aušros pagimdyta tautinio atgimimo dvasia apėmė visą tautą, o ypač jautriai palietė jaunimą, einantį mokslus. Neaplenkė ji nė jaunuolio Pijaus. Jam, kaip pasiturinčių ūkininkų sūnui, teko laimėti patekti į gimnaziją.

Pradžioje mokėsi Marijampolėje, vėliau Mintaujoje, kur jau reiškėsi gyvas lietuvių judėjimas. Į jį įsijungia ir marijampolietis Pijus, dalyvaudamas slaptame moksleivių ratelyje. 1901 m. grįžęs į Marijampolės gimnaziją, suorganizuoja lietuvių moksleivių slaptą būrelį. Jis taip pat vadovauja slaptai **Artojų** draugijai, kuri buvo įkurta Marijampolėje kovai už lietuvių teises. Draugijos nariai rengė slaptus spektaklius, platino draudžiamą lietuvių spaudą, šaukė susirinkimus, rengė viešas demonstracijas, pakelėse lipdė atsišaukimus.

Po mokslo gimnazijoje Pijus Grigaitis 1903 m. pradėjo studijas Petrapilio universitete. Jis ir ten dar daugiau įsitraukė į lietuvių studentų slaptą veiklą. Organizavo spektaklius, kartu juose vaidindamas ir greta to — metėsi į platesnio akiračio visuomeninę veiklą. Neleido rūdyti nė savo lakiai plunksnai. Jo rašinyje apie Lietuvos savivaldybes buvo atspausdintas Petrapilio "Labdaros" draugijos kalendoriuje.

Prasidėjęs revoliucinis judėjimas Rusijoje rado platų atgarsį ir studentijoje. Jie jungėsi ir į streikus. 1905 m. Petrapilio universitetas dėl to turėjo nutraukti mokslą.

Studentas Pijus Grigaitis iš Petrapilio grįžo į Marijampolę, kur prisidėjo prie revoliucinio judėjimo.

1905 metų judėjimas Lietuvoje mūsų tautai turėjo didelės politinės reikšmės. Jis kartu brandino ir lietuvių politinę sąmonę. Buvo reikalaujama **ne tik tautinės, bet ir politinės laisvės**.

P. Grigaitis, kaip daugelis kitų to meto lietuvių šviesuolių, buvo sutapęs su socialdemokratų srove, tampa tų metų aktyvus dalyvis ir kovotojas, organizuoja susirinkimus, šaukia mitingus, važinėja po apylinkes su revoliucine literatūra, ją platina ir sako prakalbas.

Caristinės valdžios reakcija jau stipriai reiškėsi. Ji skaudžiai palietė ir jauną studentą P. Grigaitį. 1905 m. gruodžio 6 d. jam vykstant į Gudelių valsčiaus susirinkimą, kelyje jį užklupo rusų kariai. Skaudžiai sužaloję jį imetė į pagarsėjusį Kalvarijos, o iš čia į Suvalkų kalėjimus. Karo teismas P. Grigaitį pasmerkė mirti, tačiau likimas jį išgelbėjo. Iš kalėjimo Grigaičiui pasisekė pabėgti ir pasiekti Ameriką.

Amerikoje su talkininkais greitai surinko 29,000 rublių, kuriuos pasiuntė į Europą, revoliucijos reikalams. Po kiek laiko ir pats išvyko į Šveicariją, kur baigė teisių mokslą. Po to gyventi galutinai sugrįžo į Ameriką ir čia pastoviai įsikūrė.

Tęsiama 5 psl.

pirmieji užmojai gana sėkmingi. SLA šimtmetį gimtadienį, tikėkime, pasitiks didelis skaičius naujų narių, kuriems ateityje teks ir tas minimas milijoninis su plusais palikimais."

Organizuokime SLA šeimų kuopas

... (v.m.) savo rašinį baigia šiomis mintimis: "SLA sistema remiasi kuopomis, kurių dienos visuotino" išsiskirstymo gadynėje neturi ateities, o be to nūdien dauguma draudžiasi per darbovietes. Patirtis iš to tokia, kad norint sukelti pinigų, reikia ne tik tyčiotis, bet ir ką nors naujo mainais pasiūlyti."

Nemėginkime tvirtinti, kad išsiskirstymo gadynėje SLA kuopos neturi ateities. Pirmiausia, lietuvių yra labai mažai, kurie kuriasi gyventi ten, kur nėra savųjų. Antra, kuopai sudaryti reikia tik 7 narių, tad ir "džiunglėse" tiek narių norėdamas gali surasti. Trečia, pradėkime kurti šeimų kuopas. Jei viena šeima nesudaro kuopos, jungimės dvi, trys šeimos. Kuopas apjungia

apskritys, kurios derina veiklą.

O kad dauguma draudžiasi per darbovietes, nesudaro kliūtis būti SLA nariu. Darboviečių apdrauda yra laikina, kol ten dirbi, o SLA — amžina. O jei minėsime privatų draudimą, tai norime patikinti, kad SLA apdrauda yra žymiai pigesnė, negu apdraudos kompanijų. O svarbiausia. SLA organizacija yra lietuviška, sava, tad ir jai priklausymas yra savos lietuviškos širdies meilės parodymas.

SLA šimtaprocentinės šeimos

SLA narių tarpe mes turime gana daug šeimų, kurių tėvai ir vaikai, ar seneliai, vaikai ir anūkai yra SLA šimtaprocentiniais nariais. Tuo gražiai nukaltu žodžiu, organizacijos naujadarų, turėtų pasipuošti daugiau šeimų. Ar pavyks tai pasiekti Kasniūnui, ar įsteigti Kasniūnų kuopą, parodys ateitis, kai tars savo žodį trys Kasniūnienės ir Kasniūnaitė. Bet dabar SLA priklauso Vytautas Kasniūnas sr., Vytautas jr., Vytautas III ir Marius, keturi iš aštuonių.

TĖVYNĖ, 1984 m. kovo-March

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMO ĮVYKUSIO
1983 M. SPALIO 23-24-25 DIENOMIS
CHICAGO MIDWAY AIRPORT INN
5400 SO. CICERO AVE.
CHICAGO, ILL. 60638,

PROTOKOLAS

E. Mikužis įnešus, Dr. Vytautui Dargiui parėmus, Sekretorės G. Meiliūnas raportas vienbalsiai priimtas ir visi jos darbai bei padarytos išlaidos ratifikuoti.

8. Prezidentas P. P. Dargis pirmąją Pildomosios Tarybos suvažiavimo sesiją uždarė 3 val. po pietų, pranešdamas, kad rytoj spalio 24 dieną, pirmadienį, 10 valando ryto prasidės antroji sesija toje pačioje vietoje.

ANTROJI SESIJA

9. Prezidentas P. P. Dargis antrąją Pildomosios Tarybos suvažiavimo sesiją atidarė 10 val. ryto, pirmadienį, spalio 24 d., Chicago Midway Airport INN, 5400 So. Cicero Ave., Chicago, ILL.

10. Prezidentas P. P. Dargis kviečia sekretorę G. Meiliūnas atlikti vardošaukį. Sesijoje dalyvauja: Prezidentas P. P. Dargis, sekretorė G. Meiliūnas, Iždininkė E. Mikužis, Iždo Globėja C. Austin ir Daktaras Kvotėjas Vytautas P. Dargis.

11. Prezidentas P. P. Dargis kviečia SLA Iždininkę E. Mikužis duoti savo raportą.

TREASURER'S REPORT

The Treasurer's Report for this meeting covers the period from January 1, 1983 to June 30, 1983. A detailed and complete Annual Report for the year 1983 is to be presented at the annual meeting March 1984. Therefore, to save publication space and the time of the Executive Board members, I am presenting this report in the form of general figures. However, any questions may be asked and I will gladly answer them.

The Report follows:

The Treasurer's Report Total covers the period of January 1, 1983 to June 30, 1983, and deals with the balance as of June 1983.

Balance June 1, 1983	\$157,858.23
June Income (Mortuary and Disability)	\$28,026.23
June Disbursements " " "	\$29,336.09 (1,309.86)
	\$156,548.37
Less Dividend Disbursements	(7.96)
Cash Balance—June 30, 1983	\$156,540.41

TO RECAPITULATE:

Girard Bank Balance (Mortuary Fund)	\$61,909.22
Girard Bank Balance (Disability Fund)	\$15,866.84 \$ 77,776.06
Chemical Bank (Petty Cash)	\$ 3,000.00
Three banks (6 Mos. Savings Certificate)	\$59,944.68
Disability Sav. Girard Bank	14,793.67
	\$ 74,738.35
Dividend Account-Girard Bank, Philadelphia, Pa.	\$ 1,033.96
Less June Charges	(7.96) 1,026.00
TOTAL CASH BALANCE JUNE 30, 1983	\$156,540.41

As Treasurer of the Lithuanian Alliance of America, I participated at the 6th District meeting chaired by Mr. K. Macke, October 23, 1983. In my talk, I advised that the L.A.A. is doing very fine financially. The interest from the investments is the highest it has ever been. Bonds and other investments mature and are reinvested at the going interest rates which are still very substantial.

The work proceeds smoothly based on the fine cooperation of the president, secretary and the other Executive Board members of the Lithuanian Alliance of America.

I wish to thank the Executive Board for the lovely flowers sent to me during my illness. Thank you all.

EUPHROSINE MIKUZIS TREASURER

G. Meiliūnas įnešus, C. Austin parėmus, iždininkės Euphrosinės Mikužis raportas vienbalsiai priimtas ir jos darbai ratifikuoti.

12. Prezidentas P. P. Dargis kviečia C. Austin duoti SLA Iždo Globėjų Raportą. C. Austin, išduoda Raportą žodžiu.

E. Mikužis įnešus, G. Meiliūnas parėmus, Iždo Globėjų, C. Austin ir J. Miller raportas vienbalsiai priimtas.

13. Prezidentas P. P. Dargis kviečia Daktarą Kvotėją Vytautą P. Dargį duoti savo raportą. Dr. Vytautas P. Dargis išduoda Raportą žodžiu.

E. Mikužis įnešus, C. Austin parėmus Daktaro Kvotėjo raportas vienbalsiai priimtas. Pildomoji Taryba Daktarui Kvotėjui pareiškė padėką už naujos kuopos įkūrimą Chicagoje. Naujai įsteigta kuopai duotas 376-tas numeris.

14. Prezidentas P. P. Dargis kviečia Investmentų Komisiją pateikti savo raportą. Investmentų Komisijos vardu raportuoja SLA Iždininkė Euphrosine Mikužis.

INVESTMENTŲ KOMISIJOS RAPORTAS

[P. P. DARGIS, E. MIKUŽIS, G. MEILIŪNAS]

INVESTMENT COMMITTEE'S REPORT

The Investment Committee's Report to the Executive Board as of October 20, 1983 is as follows:

One U. S. Treasury Note 8% and two U. S. Treasury Notes at 3.25% matured in 1983.

Three Utility bonds, interest rates ranging from 3.25% to 3.50%, and one commercial bond 5% matured as of 1983.

One railroad i. e. Erie Railroad Co. 3.125%, paid principal in full together with the unpaid back interest in 1983.

Glidden 5.5% is to mature November 1, 1983.

MATURED BONDS

Investment Matures 1983	Total Received on Principal
U. S. Treasury Notes	\$ 45,000
Utilities	89,000
Railroad	25,000
Commercial	20,000
Total	\$179,000

BANKS

The Lithuanian Alliance had invested in Bank Certificates in three separate banks. The Investment Committee decided to withdraw and close all three accounts on their maturity dates. The total received including interest to date was—\$62,641.68.

For convenience purposes the L.A.A. still maintains a 5.5% Savings account for the Disability Fund at the Girard Bank. The amount has now grown to \$14,603.80.

SECURITIES AND/OR INVESTMENTS

The Investment Committee invested in 5 separate U. S. Treasury Notes, one maturing in 1988, the others in various amounts maturing 1990 and 1993. Total investments—\$215,000.00.

OCTOBER 20, 1983 RECAPITULATION

Received on matured and/or called investments	\$179,000.00
Received from Bank Certificates	62,641.68
Total Cash Received	\$241,641.68
Total Reinvested	215,000.00
Total relegated to Maturity Fund	\$ 26,641.68

The Investments are initiated by the Treasurer and following telephone discussions of the Committee and arrival at a unanimous agreement of all three members; the investments are processed by the secretary, treasurer, and the president.

This report is presented in a summarized form for the purpose of saving space at the time of publishing of the minutes in Tėvynė. However, a complete and detailed report is presented at the annual meeting of the Board, March 1983.

Paul Dargis, President
Genevieve Meiliunas, Secretary
Euphrosine Mikuzis, Treasurer

C. Austin įnešus, Dr. Vytautui Dargiui parėmus, investmentų komisijos raportas vienbalsiai priimtas.

Prezidentas P. P. Dargis antrąją Pildomosios Tarybos suvažiavimo sesiją uždarė 1 val. po pietų, pranešdamas, kad trečioji sesija prasidės 2 val. po pietų toje pat vietoje.

TREČIOJI SESIJA

15. Prezidentas P. P. Dargis trečiąją Pildomosios Tarybos suvažiavimo sesiją atidarė 2 val. po pietų, 1983 m. spalio 24 d., Chicago Midway Airport INN, 5400 So. Cicero Ave., Chicago, ILL.

SLA VAJAUS KOMISIJOS RAPORTAS

[P. P. Dargis, A. Chaplikas, G. Meiliūnas]

Vajaus Komisijos vardu pranešimą daro G. Meiliūnas.

SLA SPECIALUS VAJUS

(Vajaus pradžia 2-1-1978 m., Vajaus pabaiga 9-1-1983 m.)

1. Nuo 2-1-1978 m. iki 1-1-1982 įrašyti 275 nariai su apdrauda	\$412,500.00
1. Nuo 1-1-1982 m. iki 1-1-1983 " 26 " " "	\$ 47,000.00
3. Nuo 1-1-1983 m. iki 9-1-1983 " 10 " " "	\$ 15,000.00
Iš viso 311	\$474,500.00

PROTOKOLAS

SLA Specialaus Vajaus metu vajuje dalyvavo 81 organizatorius.

1981-aisiais metais Pildomoji Taryba paskyrė premijas už narių įrašymą į reguliarias apdraudas, pagal Specialaus Vajaus taisykles, bet tik už įrašymą tų narių, kurie bus į SLA įrašyti nuo 1981 m. spalio 1 d. iki 1982 m. SLA Seimo.

Vėliau premijų davimo laikas buvo pratęstas iki naujo Šimtmetinio Vajaus pradžios, būtent iki rugsėjo 1 d., 1983 m.

Įrašęs 20 ar daugiau narių	gaus \$250.00 premiją
" 10 " " " "	" \$100.00 "
" 5 " " " "	" \$50.00 "

**Premiją \$100.00 laimėjo Liucija Sperauskas, įrašiusi
12 narių su apdrauda \$14,000**

1980 m. rugsėjo 1 d. paskelbtas "Ypatingas Jaunimui įrašyti Vajus" į Terminuotą apdraudą nemažesnei kaip \$5,000 apdraudos sumai. Premijų davimo laikas pasibaigė 1983 m. rugsėjo 1 dieną.

Buvo paskelbtos sekančios premijos:

Už 5 narių įrašymą po \$5,000 duodama premija	\$ 10.00
" 10 " " " " "	" 25.00
" 20 " " " " "	" 50.00
" 30 " " " " "	" 75.00
" 40 " " " " "	" \$100.00

**Premiją \$10.00 laimėjo Evelyn D. Arbor prirašiusi
8 narius su apdrauda \$40,000**

1983 m. rugsėjo 1 dieną, vykdydami Pildomosios Tarybos nutarimą #20 (Vajaus Komisijos Raportas) iš 1983 m. kovo 1 dienos, paskelbėme Šimtmetinio Vajaus taisykles rugsėjo mėnesio Tėvynėje ir išsiuntinėjome Finansų sekretoriams informacinius laiškus ("Svarbus pranešimas visiems kuopų Finansų Sekretoriams, Organizatoriams ir nariams") bei atskirus, specialius informacinius laiškus, skirtus tik organizatoriams ir Finansų Sekretoriams.

Taip pat yra paruoštas "Atsišaukimas į visus SLA narius", kuris galės būti išsiuntinėjamas tik tada, kai gausime iš kuopų Finansų Sekretorių narių adresus.

SLA VAJAUS KOMISIJA:

**P. P. DARGIS
A. CHAPLIKAS
G. MEILIŪNAS**

E. Mikužis įnešus, C. Austin parėmus, Vajaus Komisijos raportas vienbalsiai priimtas.

17. NUOSAVYBĖS KOMISIJOS RAPORTAS

[P. P. Dargis ir G. Meiliūnas]

Nuosavybės Komisijos vardu raportą duoda G. Meiliūnas.

Rugpjūčio 11 dieną Susivienijimo name sugedo Centrinio šildymo pečius ir pradėjo bėgti vanduo. "Plumberiui" patikrinus pečių, paaiškėjo, kad pečiaus viduje yra skilimas. Pataisyti negalima. Teko rūpintis idėti naują pečių.

Pašauktos 3 kompanijos, iš kurių prieinamiausia kaina apsiėmė naują pečių ir naują vandens tanką idėti SERVE WELL PLUMBING & HEATING firma kuriai, susitarus su Prezidentu P. P. Dargiu ir buvo pavestas darbas už \$5,250.00.

Pagal Pildomosios Tarybos pavedimą (Nutarimas 1982 m. kovo 1 d. #21 ir Nutarimas 1982 m. liepos 3 d.) šiuo metu buvo baigtas vandentiekio, sutvarkymas, elektros ir kriauklio (sinkos) rūsyje idėjimas, kad būtų galima įrengti skalbyklą. Darbą atliko Algirdas M. Jankauskas už \$620.00.

Taip pat nupirkto skalbimo mašina ir džiovintuvas. Firmai "Rifkin Boys" sumokėta \$975.00.

C. Austin įnešus, Dr. Vytautui Dargiui parėmus Nuosavybės Komisijos raportas vienbalsiai priimtas ir visos padarytos išlaidos ratifikuotos.

18. SLA ATSKAITOMYBĖS PATIKRINIMAS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Atskaitomybės knygų patikrinimas atliekamas kas 3 metai. Už 1980, 1981 ir 1982 metus egzaminacija prasidėjo 1983 m. balandžio 4 dieną, buvo baigta gegužės 13 dieną. Darbą atliko egzaminieriai Carl O. Kranig, AFE ir T. R. Them, CFE, vadovaujant T. R. Them.

Malonu pranešti, kad SLA pinigine atskaitomybe ir SLA Finansiniu stoviu egzaminieriai liko patenkinti.

1983 m. rugpjūčio 19 d. gavome egzaminacijos raportą, kartu su sekančio turinio laišku, rašytu rugpjūčio 12 d.

COMMONWEALTH OF PENNSYLVANIA INSURANCE DEPARTMENT

CERTIFIED August 12, 1983

Lithuanian Alliance of America
11 West Union Street
Wilkes-Barre, Pennsylvania

Attention: Paul P. Dargis, Supreme President

Dear Mr. Dargis:

The Pennsylvania Insurance Department is pleased to enclose the certified Report of Examination of the Lithuanian Alliance of America, made as of the close of business December 31, 1982, under the direction of T. R. Them, Examiner.

In accordance with Section 213 of the Insurance Department Act, a period of thirty days is allowed for consideration of the report. During this period it will not be considered a public document. The Department would appreciate your acknowledgement being sent to George J. Piccoli, Director, Bureau of Examinations, Pennsylvania Insurance Department, 1400 Spring Garden Street, Philadelphia, Pennsylvania 19130.

We wish to take this opportunity to thank you and your staff for your courtesy during the examination.

Very truly yours,
George J. Piccoli, CFE, Director
Bureau of Examinations

Pagal šį laišką Pennsylvania Apdraudos Departmentas reikalauja, kad gavus raportą per 30 dienų, būtų jiems apie raporto gavimą pranešta ir, kad yra su jo turiniu sutinkama.

1983 m. rugsėjo 12 d., pasiuntėme George J. Piccoli, Director of Bureau of Examination, sekančio turinio laišką:

Mr. George J. Piccoli, Director
bureau of Examinations
Pennsylvania Insurance Department
1400 Spring Garden Street
Philadelphia, Pa. 19130

September 12, 1983

Dear Mr. Piccoli:

We herewith acknowledge receipt of your certified letter dated August 12, 1983 with enclosed certified Report of Examination of the Lithuanian Alliance of America made by the Insurance Department of the Commonwealth of Pennsylvania as of December 31, 1982 under the direction of T. R. Them, Examiner.

The Report of Examination has been carefully read and all matters contained therein was considered in detail by the undersigned, who are the three principal officers of the Lithuanian Alliance, and respectfully submit their full agreement with the finding contained in said Report of Examination.

Your Report of Examination will be presented to the next regular meeting of the supreme Executive Board for their detailed information. Said meeting will be held in October 1983.

We take this opportunity to express our deep appreciation and sincere thanks for the valuable and helpful suggestions made by your Examiners, Mr. Carl O. Kranig and Mr. T. R. Them, who conducted this examination.

Respectfully yours,
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
Paul P. Dargis, Supreme President
Genevieve Meiliunas, Supreme Secretary
Euphrosine Mikuzis, Supreme Treasurer

Laiške pasižadėjome Pildomąją Tarybą supažindinti su raporto turiniu.

SLA sekretorė G. Meiliūnas skaito egzaminierių raportą ir duoda reikalingus paaiškinimus.

1983 m. rugsėjo 30 dieną gautas iš George J. Piccoli, CFE, Director Bureau of Examinations sekančio turinio laiškas:

COMMONWEALTH OF PENNSYLVANIA INSURANCE DEPARTMENT

Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street
New York, New York 10001

September 30, 1983

Attention: Paul P. Dargis, Supreme President

Dear Mr. Dargis:

Thank you for your letter of September 12, 1983, signed by three officers of the Alliance, advising us that the Report of Examination, made as of the close of business December 31, 1982, has been reviewed and accepted.

We appreciate your cooperation and we are today permitting the Report of Examination to become a public document.

Very truly yours,
George J. Piccoli, CFE, Director
Bureau of Examinations
[Tęsiama sekančioje Tėvynės laidoje]

TĖVYNĖ, 1984 m. kovo-March

Prieš 100 m. gimė dr. Pijus Grigaitis

Pabaiga iš 2 pusl.

Povilas P. Dargis
SLA Prezidentas

Amerikoje Pijus Grigaitis pradėjo savo gyvenimo naują laikotarpį. Chicagos universitete, po studijų, jis įsigijo teisių mokslo doktoratą. Jaunam vyrui atsiveria dideli galimūnai jungtis į Amerikos valstybės tarnybą ir kilti į viršūnes. Tačiau jis tuo nesižavėjo. Budamas idealistu, jis pasiliko ištikimu lietuvių tautai ir visuomenei.

Pradžioje jis Baltimore, Maryland, redagavo savaitraštį **Pirmyn**, o vėliau tampa pirmojo lietuvių dienraščio **Naujienų** Chicagoje redaktorium. Kurį laiką dar taip pat redagavo ir žurnalą **Naujoji Gadynė**.

Dr. Pijus Grigaitis kalba buvusio Lietuvos Prezidento dr. Kazio Griniaus priėmimo. Dešinėje Lietuvos ministras Washingtono pulk. Povilas Žadeikis.

Pijus Grigaitis niekad nesiribojo vien tik žurnalistiniu darbu. Kaip visuomenininką ir politiką jį matome visuose svarbesniuose darbuose. Jis prisideda prie Amerikos lietuvių visuotinio seimo sukvietimo ir jame 1914 m. lapkričio 2 d. siūlo priimti rezoliuciją, kuria **reikalaujama pripažinti Lietuvai apsisprendimo teisę**. Visuomenėje jis garsėja prakalbomis. Vėliau remia Dariaus ir Girėno žygį, o po to — Vaitkaus skridimą į Lietuvą.

Man ypatingai artimai su Grigaičiu teko dirbti Antrojo pasaulinio karo metu, šaukiant **Amerikos Lietuvių Tarybos** vardu **Lietuvių Pirmąją Konferenciją-Kongresą**. Tada turėjau garbės būti Kongresui rengti komisijos pirmininku. Kongresas įvyko 1943 m. Pittsburgh, Pa. Tada patyriau P. Grigaičio didelį nuoširdumą ir jo organizacinius gabumus. Jo iniciatyva ir pastangomis suorganizuota **Amerikos Lietuvių Taryba kovai prieš Lietuvos okupaciją, Lietuvai atgauti laisvę**. Mūsų srovių ALTo centriniame junginyje P. Grigaitis visada buvo centrinis asmuo, siela, jam vadovauja ir veikimo gairės nustato. Jis yra Lietuvos laisvinimo reikalais daugelio rezoliucijų autorius, dalyvavo visose lietuvių audiencijose pas JAV prezidentus, ypač pažymėtinas jo atsilankymas pas prez. Roosevelt, kuris deklaravo Lietuvos okupacijos nepripažinimą. Nepamiršo dr. P. Grigaitis nė mūsų tautiečių, turėjusių pasitraukti iš Tėvynės. Jis prisideda prie **Bendrojo Šalpos Fondo** organizavimo, rūpinosi ir stengėsi, kad JAV Kongresas priimtų įstatymą tremtiniais į Ameriką išileisti.

Taip pat nors trumpai turiau pažymėti jo labai žymius nuopelnus mūsų organizacijai — **Susivienijimui Lietuvių Amerikoje**. Jis visą laiką dalyvavo organizacijos svarbesniuose darbuose. Ypač tenka vertinti jo pastangas ir paramą organizacijai ginti nuo komunistinių gaivalų kėslių, kada šie stengėsi Susivienijimą pagrobti į savo kontrolę. Dr. P. Grigaitis buvo taip pat ir daugelio SLA seimų aktyvus delegatas, artimas Pildomosios Tarybos bendradarbis, daugelį metų pirmininkavęs Švietimo Komisijai.

ALTo pareigūnų vizitas pas JAV prezidentą John F. Kennedy. Pirmoje eilėje iš k.: SLA prezidentas St. Gegužis, dabartinis SLA prez. P. P. Dargis, už jo inž. A. Rudis, dr. P. Grigaitis, prez. J. Kennedy, Leonardas Šimutis ir Kongr. iš Pennsylvania Daniel Flood.

Kas buvo dr. Pijus Grigaitis mūsų visuomenei, tą mes daugelis senosios kartos veikėjų gerai žinome. Sunku vienu ar keliais rašiniiais jo nuopelnus plačiau nušviesti. Paliečiau jo veiklą prabėgom, tikėdamas, kad biografijų autoriai ir kronikų rašytojai jo vaidmenį mūsų tautai pilnai atvaizduos. Man pačiam atrodo, kad du jo darbai jį įrašo į istoriją — tai jo **laikraštinė veikla ir Amerikos Lietuvių Tarybos suorganizavimas** bei joje dalyvavimas.

Jo redaguojamas laikraštis **Naujienos** prisidėjo prie lietuviybės palaikymo išeivijoje, gynė tautos teises. Laikraštis kartu yra didelis gynėjas sąžinės laisvės, liberalinės minties puoselėtojas, tolerancijos ir demokratiškos principų skiepytojas. Tokioje dvasioje parašytieji dr. P. Grigaičio vedamieji straipsniai buvo lyg kokia neakivaizdinė mokykla ar liaudies universitetas visiems mūsų senosios kartos ateiviams. Suprantama kalba, lengvu stiliumi jis mokėjo išaiškinti ir sugebėjo minioms įdiegti sunkiai suprantamas politines doktrinas, perduoti naujas mintis ir sudaryti bei sustiprinti visuomenėje demokratinę pasaulėžiūrą.

Savo veikla Amerikos Lietuvių Taryboje jis atliko tėvynei istorinės reikšmės darbą, kokį tik lietuvis kovotojas tegali padaryti gyvendamas laisvajame pasaulyje.

Labai tiksliai Grigaičio veiklą apibūdina Stasys Michelsonas savo knygoje **Lietuvių išeivija Amerikoje**. Autorius teisingai pastebi: "O kai 1940 m. Sovietų Rusija okupavo Lietuvą ir Amerikoje isikūrė Lietuvių Taryba kovai prieš tą okupaciją, **Naujienų** redaktorius Pijus Grigaitis su savo laikraščiu pasidarė tos organizacijos veiklioji varomoji jėga. Jis rašo atsisaukimus, važinėjo po kolonijas, sakydamas prakalbas, šaukė lietuvių visuomenę į kovą ir dažnai skrisdavo į Washingtoną ginti Lietuvos reikalų aukštose JAV vyriausybės sferose".

Taip, toks yra mūsų Grigaitis, kuris gyveno vienu didžiuoju troškimu **iškovoti mūsų tautai laisvę ir matyti atstatytą Lietuvos valstybę, tvarkomą demokratiniais pagrindais**. Toks yra ir mūsų visų siekimas. Šiam darbui dr. P. Grigaitis buvo daug patyręs, turėjo diplomatinę nuovoką ir sugebėjimus.

Jis buvo idealus ir nepakeičiamas kovotojas už Lietuvos laisvę, todėl lietuviai ir lietuvių tauta jo niekada nepamirš.

Dr. Pijus Grigaitis savo veikla jau įėjo ne tik į Amerikos lietuvių istoriją, bet ir į mūsų visos tautos istoriją.

Baigdamas noriu pareikšti, jog 1883 metai mums turi simbolinės prasmės: jie davė lietuvių tautai **Aušrą**, o taip pat ir **Aušros** sūnų dr. Pijų Grigaitį.

BOSTON, MASS.

50 M. SUKAKTUVINIO RADIOJŲ KONCERTAS BALANDŽIO 1 D.

Seniausios lietuviškos radijo programos Naujojoje Anglijoje, vadovaujamos Stepono ir Valentinos Minkų minės savo 50-ies metų sukaktį sekmadienį, balandžio 1 d., lygiai **50 metų** nuo dienos, kai šias programas pradėjo.

Ta proga rengiamas koncertas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos Auditorijoje (trečiam aukšte) 368 W. Broadway, kampe E. St., So. Bostone, 3:30 val. p. p.

Koncerte dalyvaus: Inž. Juozas Stašaitis iš Brocktono, jis sveikins radijo programą jos 50 metų sukakties proga. Dainuos **Paslapties Trio** iš West Hartford, Conn. vadovaujant Jurgiui Petkaičiui, ir žinomas humoristas Vitalis Žukauskas iš New Yorko. Jis vaidins **Vieno žmogaus teatrą**.

Po koncerto bus išlaimėjimai ir šokiai pagerbti šių metų **Miss Lithuania of New England**, Verutė

Bizinkauskaitė iš Brocktono, kuri su savo palydovu pašoks pirmąjį šokį. Po to, bus šokių varžybos.

Komitete išrinkti geriausius šokėjus dalyvaus: Ona Ivaškienė, Elena Valiukonienė ir inž. Brutenis Veitas.

Nuo 2- iki 3 p. p., galėsite vaišintis skaniu lietuvišku maistu, pagamintu gerai žinomos patyrosios šeimininkės Monikos Plevokienės ir jos pagalbininkių.

Moterys, norinčios šiai programai paremti pagelbėti, prašomos padovanot savo rankdarbių koncerto loterijai, arba ir ką nors iškepti ir į koncertą atnešti, už ką iš anksto dėkojame.

Į koncertą įžanga \$7.00. Tarkitės su savaisiais ir draugais šių radijo programų 50 metų sukaktuvėse dalyvauti.

Kviečia dalyvauti radijo programų vedėjai.

Sophia Vitaitis, mother of Mrs. A. J. Zenka, died on February 7th and was buried in St. Charles Cemetery after a Mass of the Resurrection at their Parish, American Martyrs in Bayside, N. Y., where the Ave Maria was sung by Mrs. Zenka's daughter, a nun, Sister Constance Zenka who has inherited her grandmother's beautiful voice.

Sophia Vitaitis was completely paralyzed on one side, lost her power of speech and was unable to make herself understood for five years.

Mrs. Vitaitis was an active member of Lithuanian Alliance of

America, wife of Stasys Vitaitis, for many years Editor of **Tėvynė**, official organ of Lithuanian Alliance of America.

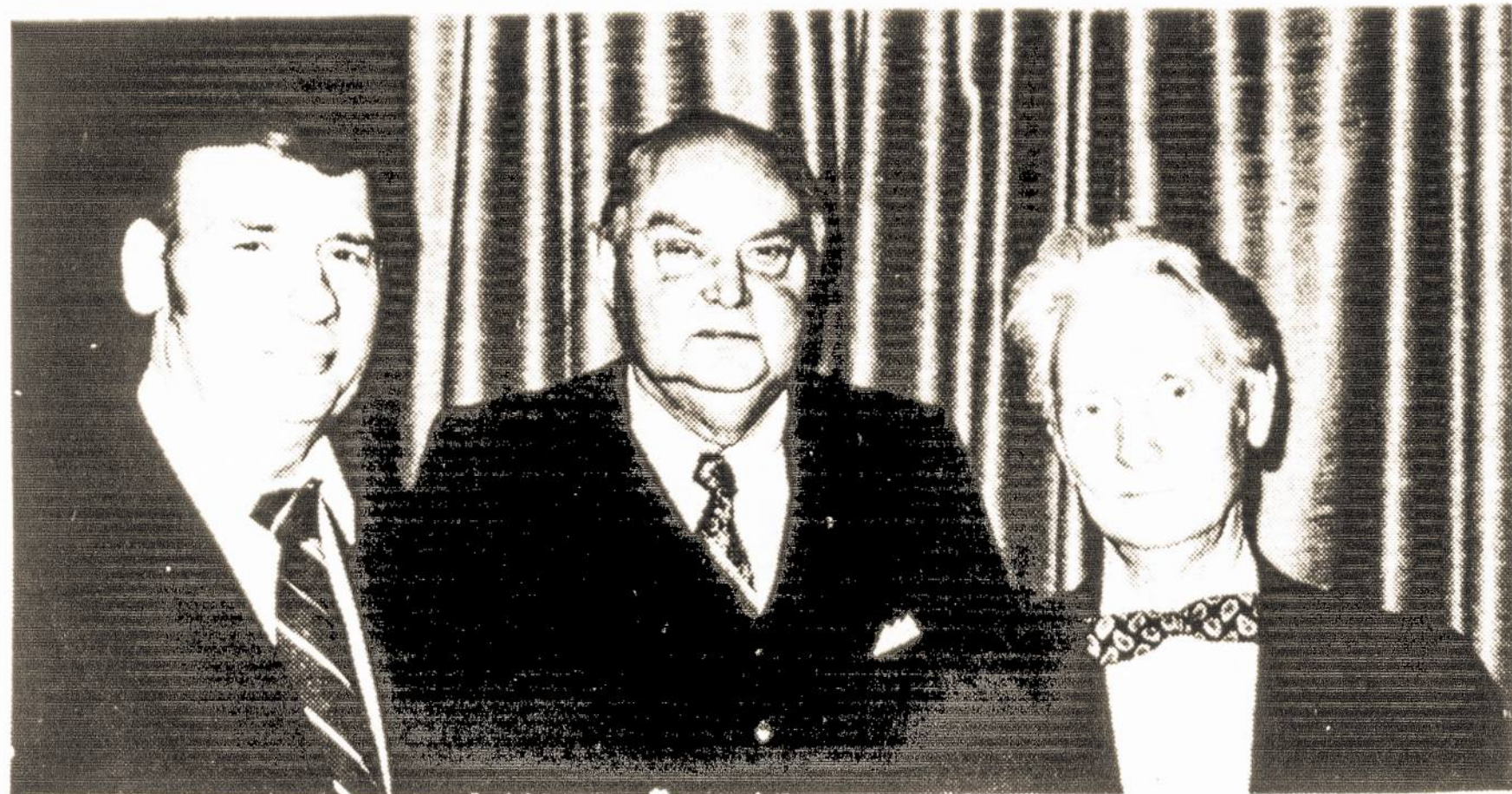

Sophie Vitaitis and her daughter Genevieve.

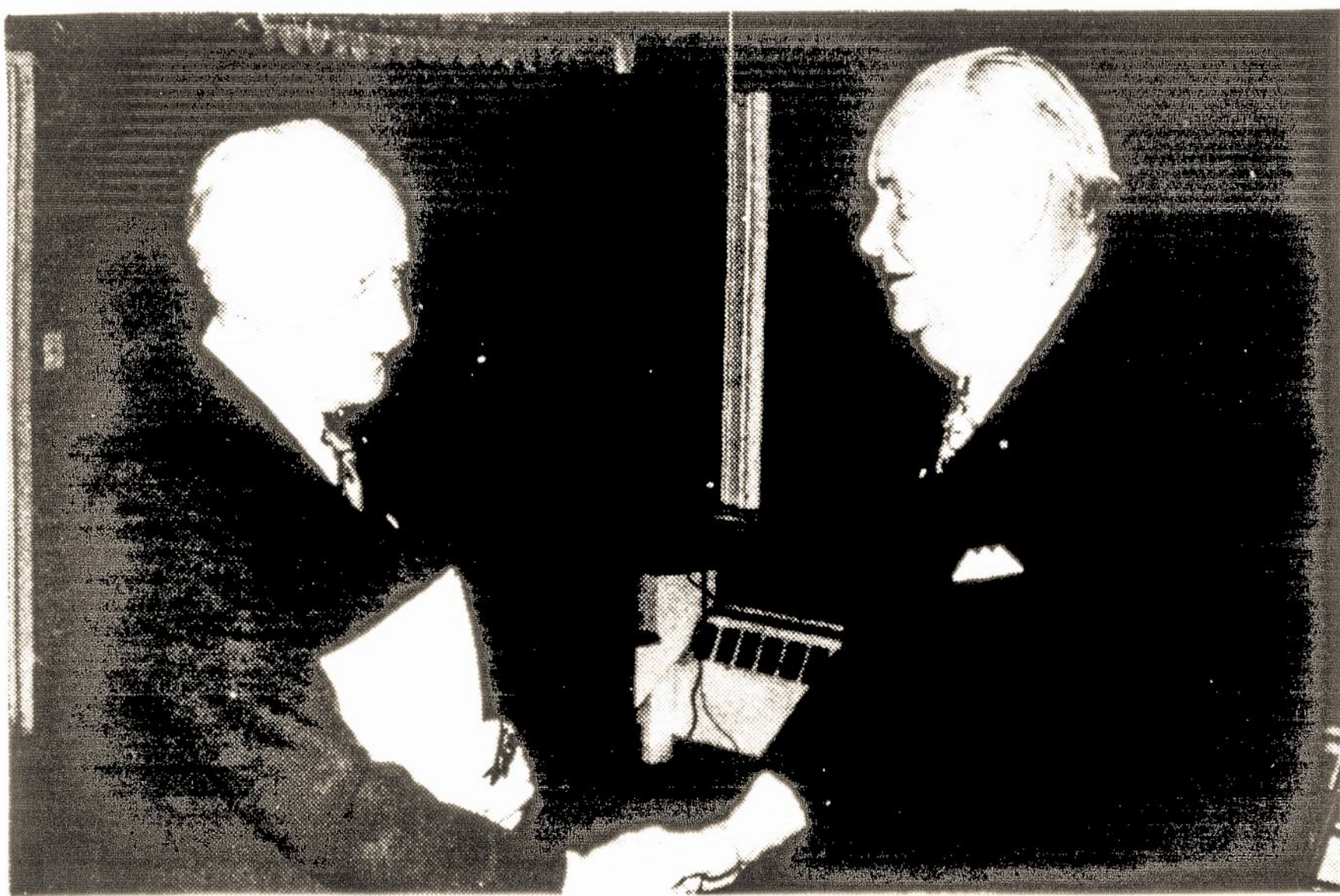
Bostono miesto Valdyboje

Lietuvos nepriklausomybės minėjimo proga nuotauka Bostono miesto Valdyboje 1984 m. Vasario 16 d. Pirmoje eilėje iš k. į d.: Boston City Councilor James Kelley, Ona Ivaška, Boston Mayor Roy Flynn, Lietuvių Tarybos pirmininkas Aleksandras J. Chaplikas, Alfonsas Baika.

Lietuvos nepriklausomybės 66 m. sukakties minėjime vasario 19. Bostone dalyvavo [kairėje] Benediktas Povilavičius, rengėjų pirmininkas Bostono ALTo pirmininkas Aleksandras Chaplikas ir akompaniatorius komp. Jeronimas Kačinskas.

Pagrindiniam kalbėtojui prof. dr. Česlovui Masaičiui iš Putnam, Conn. Lietuvos nepriklausomybės minėjimo rengėjų vardu dėkoja Bostono Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Aleksandras Chaplikas.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas New Jersey

Vasario 17-oji galima sakyti, liks istorine diena New Jersey lietuviuose... Valstybės rūmuose, sostinėje Trenton, New Jersey, gubernatorius Thomas Kean, republikonas, iškilmingai paskelbė tarp Vasario 16-osios ir 23-čiosios Lietuvos Respublikos Savaite.

New Jersey lietuvių parapijų ir organizacijų delegaciją pas Gubernatorių sudarė šie asmenys — buvo: Prelatas Jonas Šarnius, Kunigas Albertas Matulis, Jokubas ir Loreta Stukai, Kazys Jankūnas, Valentinas Melinis, Bernardas ir Viola Skripatai, Danguolė Didžbalienė, Antanas ir Emutė Gražuliai su dukra Rita, panelė Eitmanytė, Jonas ir Monika Barkai.

Gubernatorius pasakė labai gražią, lietuviams palankią sveikinimo kalbą, į kurią atsakė delegacijos vadovas, lietuvių radijo direktorius prof. dr. Jokubas Stukas, Lietuvos Vyčių vardu, menišką lentelę su Lietuvos Vyčių ir atitinkamu užrašu gubernatoriui įteikė Lietuvos Vyčių Centro valdybos pirmininkė Loreta Stukienė, pasipuošusi tautiniais rūbais, kaip kitos dalyvės. Gubernatorių paskelbė garbinguoju Lietuvos Vyčių ir jam taip pat padovanojo gintarinius lietuviškus kolionikus.

Gubernatorius Kean draugiškai sveikinosi su kiekvienu dalyviu, ir su visais noriai fotografavosi.

Tai jau penktas gubernatorius New Jersey valstijoje, priėmęs lietuvių delegaciją Vasario 16-osios proklamacijos proga. Dalyvavę priėmimo neprisimena nė vieno, kuris buvo toks draugiškas ir malonus lietuvių delegacijai, pasakęs ilgesnę sveikinimo kalbą, ir taip gerai susipažinęs su Lietuvos istorija ir mūsų būkle.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas New Yorke

Lietuvių delegacija, priėmusi iš New Yorke mero Koch deklaraciją, skelbiančią vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės dieną, iškelia Lietuvos trispalvę prie New Yorke miesto magistrato.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Vasario Šešioliktosios minėjimas New Yorke įvyko vasario 19 d. Minėjimas pradėtas pamaldomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Pamokslą pasakė kun. dr. J. Grabys. Žodį tarė ir Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis.

Kultūros Židinyje minėjimas pradėtas 3 val. po pietų. Minėjimą atidarė New Yorke Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Algirdas Sperauskas ir pakvietė tylos minute pagerbti žuvusius ir kovotojus už Lietuvos laisvę.

Maldą skaitė kun. Vytautas Palubinskas, Aušros Vartų par. klebonas.

Plačiau kalbėjo Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis.

New Yorke senatorius Alfonse D'Amato, kalbėdamas pabrėžė amerikiečių spaudos, radijo, televizijos komentatorių ir taip vadinamų "sovietų politikos specialistų" naviumą. Jie vis tebepranašauja sovietų santvarkos švelnėjimą ir santykių su vakarų valstybėmis gerinimą. Tuo tarpu, pavergtosios tautos vis labiau skriaudžiamos, jų asmeninės ir religinės laisvės daugiau varžomos, disidentai tebetremiami į Sibirą arba talpinami į bepročių ligonines. Sovietai skverbiasi ir į Aziją, Afriką ir jau net į Centrinę Ameriką. Gerai, kad dabartinė mūsų vyriausybė supranta sovietų kėslus ir jiems priešinosi.

Senatorius tiki, kad sovietų imperija ilgainiui grius, ir Lietuva, Latvija, Estija vėl taps nepriklausomomis valstybėmis.

Minėjime perskaitytos New Yorke gubernatoriaus Mario Cuomo ir miesto mero Ed Koch proklamacijos ir New Yorke State Assembly

bei miesto Tarybos City Council rezoliucijos.

Po pertraukos kalbą pasakė inž. Jonas Jurkūnas, iš Chicagos. Kalbėtojas ragino visus nuoširdžiai prisidėti prie Lietuvos laisvinimo darbo, šalinti tarpusavio nesutarimus ir vieni kitiems reikšti daugiau pagarbos. Prelegentas peržvelgė kovas dėl Lietuvos nepriklausomybės ir plačiau nušvietė VLIKo veiklą.

Meninę programą atliko solistė Regina Žymantaitė-Peters. Akompanavo Metropolitan operos dirigentas William Vendice.

Aukų salėje ir laiškais surinkta daugiau \$3,500. Tautos Fondui surinkta apie \$1,500, o ALTui ir Lietuvių Bendruomenei maždaug po lygiai. (R.)

Inž. Jonas Jurkūnas

March 4, 1984 marked the 500th anniversary of the death of Prince Casimir, the son of Casimir IV, ruler of Poland-Lithuania. This royal ascetic, born of a Jagiellon and Habsburg marriage, is known as Šventas Kazimieras or Saint Casimir, the patron saint of Lithuania. Bishop Benedict Vaina of Vilnius began the veneration of Casimir in Lithuania at the start of the 17th century. St. Casimir became the symbol of Lithuanian Catholicism for two reasons: Lithuania had returned to the Roman Church after a long struggle with the Protestant Reformation, and secondly Orthodox Muscovy was a growing threat to the Lithuanian Grand Duchy.

Catholic orders took the lead in spreading the Cult of St. Casimir. Of course, the Jesuits were in the vanguard. The Jesuits spread his Cult from Vilnius in Lithuania and from Polotsk in Byelorussia. The Franciscans were also active. The Franciscans wrote hymns in honor of the Lithuanian saint. In the 17th century the Augustinian monks spread pamphlets about St. Casimir. His cult was also spread by the Basilian Order which worked among the Uniate or Greek Catholics in the 17th through 18th centuries.

The veneration of St. Casimir took on an especially anti-Orthodox and anti-Muscovite turn in the course of the 17-18th centuries and more so after Russia annexed Lithuania. In the period 1795-1915 the Cult was suppressed by the Russian authorities, yet the Lithuanian peasants clung to their only native saint as a symbol of hope. St. Casimir's motto in life had been: "Malo mori quam foedari" (It is better to die than to be tainted).

The first church of St. Casimir's in Lithuania was founded in 1568 in Žemaitkaimis (northeast of Ukmergė). The Jesuits founded St. Casimir's in Vilnius before 1583. There were 12 other churches in Lithuania named after the saint. The last church was erected in 1921 in Aleksotas suburb of Kaunas. A church in his name was erected in Warsaw, Poland, and afterwards others appeared in Poland. It is interesting to note that the first Lithuanian Roman Catholic Church in America was St. Casimir's of Shenandoah, Pa. in 1862. It was a joint Lithuanian-Polish parish and soon fell into the hands of the more aggressive Poles. Twenty Lithuanian churches named after St. Casimir were to be established in America. The first Lithuanian RC Church in Montreal, Canada was established in St. Casimir's name before the First World War.

Kazimieras, Kazys are still popular masculine names among Lithuanians. The feminine forms, of course, are Kazimiera and Kazė. There are villages in Lithuania named after him: Kaziuliai, Kazimieriškiai, Kozėniškiai, Kaziškiai and Kazėnai.

As early as 1950 the Lithuanian Boys and Girls Scouts in exile have held special bazaars on or around St. Casimir's Day in March. Called "Kaziuko Mugė" they have become a tradition in Boston, Hart-

ford, New Haven, Waterbury, Worcester, New York, Elizabeth (NJ), Philadelphia, Cleveland, Detroit, Chicago, Los Angeles, Omaha, Hamilton, Toronto and Montreal. In other words, where ever there is a Lithuanian scout troop, there is sure to be a "Kaziuko Mugė" with an opening ceremony, a short play or skit, and then a fair featuring scout and Lithuanian handicrafts, innocent games of chance, and food stands repleat with savory and tasty Lithuanian foods. What is interesting is the fact, the "Kaziuko Mugė" is a New World tradition among Lithuanians scouts.

Why Kaziukas? And why a Mugė or Fair? Well, Saint Casimir (Šventas Kazimieras) as patron saint of Lithuanian youth, is naturally a patron of Lithuanian scouts. But why a Mugė?

What was the "Kaziuko Mugė" of Vilnius? Probably the most popular manifestation of the veneration of St. Casimir is the so-called Kaziukas, Kaziuko turgus or Kaziuko Mugė — the Market Days of St. Casimir. Their origin goes back to when St. Casimir's body was laid to rest in the Cathedral of Vilnius in 1636. Bishop Jurgis Tiškevičius saw to it that March 4th would be observed as the saint's holiday. Pope Innocent V issued a breve approving this in 1652. The Kaziukas was a three day holiday, March 3-5 on the plaza of the Vilnius Cathedral. It began with special devotions and was followed by a fair. It brought together city and village in devotion to St. Casimir. When the Russian authorities erected the hated Catherine II's monument across from St. Casimir's church, the peasant fair moved to the Vilnius municipal district of Lukiškiai. The Kaziuko Mugė was held annually until 1940 when the Soviets banned it. What was the Mugė? It was a fair drawing farmers and field hands from as far as Švenčionys, Brėslauja, Pastovis, Gervečiai, Ašmena, Lyda, Maladečina and Smurgainys. The peasants worked during the winter months on their handicrafts and market wares. This regional market featured booths, tents, tables, rows of wagons and buckboards. The peasants sold woodcraft objects, weavings, knit items, Smurgainys bagels (riestainiai), meduoliai (gingerbread men), Kaziuko širdys — heart-shaped folk art decorations, and of course, the Vilniaus verbos — Palm Sunday decorations made of native grasses. Peddlers sold children's toys, folk herbal medicines, dried snakes (potent medicines in deed). And of course horses were sold during this fair. After all, St. Casimir was the White Knight.

The Lithuanian Charge d'Affaires appointed to the Vatican, Mr. Stasys Lozoraitis, Jr. has been accredited to the Lithuanian Legation in Washington, D. C. as a diplomatic adviser, in effect, as the next Charge d'Affaires in Washington.

The Lithuanian American Council has set up a committee to make arrangements for the **Lithuanian American Congress**. This committee is headed by Mrs. Daina Dumbrys (chairman), Dr. Vladas Simaitis (vicechairman) and Grožvydas Lazauskas (secretary). The Congress will take place at the Quality Inn Midway, 5001 West 79th Street, Chicago. The Lithuanian American Council annual meeting will be held on Friday, October 26, 1984. The Congress will follow on October 27 and 28th. The purpose of the Congress is to demonstrate Lithuanian unity and to discuss planned concerted action in the cause of Lithuanian liberation. The slogan of the Congress will be: "A United Struggle for Lithuanian Freedom." Member organizations of the Lithuanian American Council, Council officers, local societies, clubs, chapters, newspapers and radio programs will send their representatives. The speakers will be Dr. Kazys Bobelis, chairman of the Supreme Committee for Liberation of Lithuania; Dr. Stasys Bačkis, Lithuanian Charge d'Affaires to the USA, and Stasys Lozoraitis, Lithuanian representative to the Vatican.

On February 16th, under the initiative of State Representative **William Glodis** of Worcester, the Lithuanian Flag was raised over the State House in pursuance to a public law which was introduced by Mr. Glodis. Despite gale winds and a downpour, Lithuanian representatives of the communities in Worcester, Boston, Brockton, Norwood, Cambridge witnessed the official flag-raising. A ceremony followed in the State House Hall of Flags. Among the speakers were State Representative William Glodis, Eduardas Meilus, Jr., Adomavičius, Aleksandras Chaplikas, Algirdas Budreckis, and Mrs. H. Vasyliūnas.

On February 16th, at noon, Lithuanian Americans of Boston, Worcester, Norwood, Cambridge and Brockton gathered at the plaza level of Boston City Hall, where the traditional Lithuanian flag raising ceremony was held. Alexander Chaplikas, Chairman of the Lithuanian American Community of Boston, opened the ceremony and introduced the newly-elected Boston mayor Raymond Flynn who read his proclamation and made remarks on the occasion of the 66th anniversary of Lithuanian Independence. Mayor Flynn invited the gathering to his chambers where he provided refreshments to the Lithuanian civic and cultural leaders.

The Labor Newspapers Preservation Project of the University of Bremen, Germany has concluded an agreement with SLA member Algirdas Budreckis to compile basic information about Lithuanian language newspapers published in the United States and Canada that had a labor orientation.

What's new in the life insurance industry? Well there are new variations on products that are called "the products of the eighties." Many of our readers will probably be offered these "products of the eighties," so as a service we will explain them and point out shortcomings where necessary.

Adjustable life insurance. A type of insurance that allows the policy holder to change the plan of insurance, raise or lower the face amount of the policy, increase or decrease the premium and lengthen or shorten the protection period. (Obviously this is a product geared for a limited market of young professionals.)

Flexible premium policy or annuity. A life insurance policy or annuity under which the policyholder may vary the amounts or timing of premium payments. (More of an investment gimmick, this product should only be bought by sophisticated investors.)

Universal life insurance. A flexible premium life insurance policy under which the policyholder may change the death benefit from time to time (with satisfactory evidence of insurability for increases) and vary the amount of timing of premium payments. Premiums (less expense charges) are credited to a policy account from which mortality charges are deducted and to which interest is credited at rates which may change from time to time. (This product was designed to be tied to a high inflationary spiral, however, inflation is cyclical and therefore the value of the product would decrease as interest rates go down.)

Variable life insurance. Life insurance under which the benefits relate to the value of assets behind the contract at the time the benefit is paid. The amount of death benefit payable would, under variable life policies that have been proposed, never be less than the initial death benefit payable under the policy. (Again the value of this policy depends upon the position of the economic cycle at the time of the death of the policyholder.)

Antras Kaimas, the Lithuanian satirical "Second City" group of Chicago recently celebrated its twentieth anniversary. A jubilee theatrical presentation was given on February 4 and 5 at the Youth Center in Chicago.

Upon the demise of Minister **Stasys Lozoraitis**, chief of the Lithuanian Diplomatic Service, the Lithuanian representative to the Vatican, in pursuance to earlier instructions, conveyed to Dr. Stasys A. Bačkis, Lithuanian Charge d'Affaires in Washington, the appropriate credentials, whereby the latter assumed the duties of chief of the Lithuanian Diplomatic Service. Dr. Bačkis began his new duties on December 24, 1983.

Vilnius Records, Montreal, Canada, has announced the release of a classical album featuring soloist **Gina Čapkauskas**. The album was promoted by Aleksandras Stankevičius, well-known Canadian recording artist.

Susivienijimui Lietuvių Amerikoje įžengus į 98-uosius metus

Pabaiga iš 1 pusl.

lietuvių tautos reikalais: politiniais, šalpos, kultūriniais, savitarpinės pagalbos, fraternalizmo, socialiai pabendrauja, visais atžvilgiais suartėja.

Minėjimą pradėjo SLA sekretorė G. M. Meiliūnienė ir tuoj pakvietė SLA prezidentą pasakyti kalbą. Prezidento Povilo Dargio kalba dalyviuose sužadino patriotizmą, reikalą stiprinti lietuvių tautai vieningą veiklą visose srityse — inspiravo gyvinti mūsų visą veikimą, ypač — spaudą, radiją, organizacijas, ypač didžiąsias — siekiant visiems nuoširdaus vieningumo tautai reikalingoje ir naudingoje veikloje. Kalbėtojas iškėlė daug pagarbos vertų minčių mūsų tautos atgaivintojams, ypač Susivienijimo įsteigėjams, kaip Basanavičius, Šliūpas, Kudirka. Paminėjo ir kitų Susivienijimo Garbės Narių nuopelnus Susivienijimui, ypač lietuvių.

Baigęs kalbą, garbingai pristatė Lietuvos Generalinį Konsulą New Yorke Anicetą Simutį, jau ilgus metus veikiantį ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje aktyvų narį.

Konsulas pasakė taip pat itin patriotingą kalbą, perbėgo lietuvių tautos istoriją, priminė šių dienų įvykius, paminėjo kelius, kuriais šiandien Amerikos lietuvių veikla vyksta ir duoda daugiau vilčių trumpesniu, greitesniu ir efektyvesniu keliu siekti Lietuvai nepriklausomybės atstatymo.

Iškilmės pradėtos Aušros Vartų New Yorko lietuvių parapijos klebono, Susivienijimo nario kun. Vytauto Palubinsko invokacija, baigtos JAV ir Lietuvos himnais. Minėjime dalyvavo virš 70 veikėjų — SLA narių ir rėmėjų, kurie yra įtakingi ir kitų organizacijų vadovybėse, Amerikos Lietuvių Taryboje, Lietuvių Bendruomenėje, Lietuvių Darbininkų Draugijoje ir kitose lietuvių organizacijose.

Prie Steponių tikrai profesionališkai paruoštų lietuviškų vaišių svečiai ilgai kalbėjosi įvairiomis lietuvių organizacinėmis, meno, literatūros, dailės ir kitokios veiklos temomis, kurios baigėsi išvada **Susivienijimas Lietuvių Amerikoje suvienija visus lietuvius, nuo kairiausių iki dešiniausių, kurie suranda bendrą kalbą lietuvių Amerikoje išlaikyti, veikdami visose srityse.**

Skirstydami visi jautėsi daugiau suartėję, pajutę esą vienos tautos, vienos organizacijos — Susivienijimo sujungti ne tik Susivienijime, bet visose lietuviškosiose organizacijose, kurias vistiek suvienija visų organizacijų organizacija — **Susivienijimas Lietuvių Amerikoje**, besiruošias iškiliai paminėti savo šimto metų sukaktį 1986-aisiais metais didžiausioje lietuvių vietovėje už Lietuvos ribų — Chicagoje.

Jonas Valaitis

Lietuvos konsulas Anicetas Simutis kiekvienais metais SLA patalpose kalba Lietuvos nepriklausomybės tradiciniuose minėjimuose. Ta proga su SLA nariais ir svečiais pasidalina laiko įvykiais. Už ilgąmetę veiklą SLA Pildomosios Tarybos įvertinamas ir jam įteikiamas SLA auksinis ženklelis, kurį prisega SLA sekretorė Genovaitė Meiliūnienė ir išdininkė Euphrozina Mikuziūtė, dalyvaujant SLA viceprezidentui Aleksandrui Čaplikui ir prezidentui Povilui P. Dargiui. A. Tamošaičio nuotrauka

NEW YORK, N. Y.

Valerijai Tysliavienei, Vienybės laikraščio leidejai, SLA uoliai narei, SLA 85-osios Kp. įsteigėjai ir jos Finansų Sekretorei mirus, vietoj gėlių, aukoju \$10.00 SLA Fondui.

Bronė Macijauskienė

BOSTON, MASS.

Please accept this \$5.00 check in memory of **Norman Chapman** — the husband of a very dear friend of mine — Elizabeth Chapman.

Irene Mickunas
SLA 328 Lodge Secr.

Please accept this \$5.00 check in memory of **Felix Zaleskas**, a very good friend of mine.

Irene Mickunas
SLA 328 Lodge Secr.

Please accept this contribution in memory of **Edward Barrett**. He was our neighbor.

Sincerely,

Irene Mickunas

Please accept this contribution of \$5.00 in memory of **Edward Gendrolis** — our neighbor who passed away last week.

Irene Mickunas

Susivienijimas ruošia ekskursiją i Karibu salas laivu 1984 m. balandžio-April 29 d.

1984-aisiais metais balandžio-April 29 d. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ruošia laivu ekskursiją i Karibų jūrų salas. Ji plauks Norvegų-Karibų Linijos laivu M/S SKYWARD, iš Miami, Floridos. Tai 7 naktų kelionė i spalvingąją Meksiką ir gražią senąją JAV Key West. Lankysitės Meksikos Yucatane CUNCUN ir COZUMEL salose, kur galėsite pačiomis pigiausiomis kainomis nusipirkti įvairių prekių, aplankyti gilią senovės MAYA pastatų griuvėsius. Bus lankoma ir Amerikos pats gražiausias tropinis rezorto miestelis Key West, lankysitės jo senosiose gatvelėse, matysite pagarsėjusias vietas, galėsit nepaprastose parduotuvėse pirkti idomių prekių. Lankysitės privačioje salose, pamatysite įvairius plaukymus ir pajūrinės pramogos. Kelionės savaitė bus tokia turtinga — geriausiu maistu, pramogomis, muzika, šokiais, menu, senienų apžiūrėjimu, spalvingi prisiminimai minityse niekad neišblės.

Paruošimu Susivienijimo išvykai rūpinasi SLA narių tvarkoma American Travel Bureau Service, 9727 South Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Telefonas (312) 238-9787.

APRIL 29, 1984 CRUISE GIVES YOU THE COLOR OF MEXICO, THE CHARM OF KEY WEST

This year let yourself go on a 7-night Caribbean cruise of fascinating contrasts.

The M/S Skyward will first take you to the Yucatan for a Mexican adventure, including mariachi bands and folkloric dancers.

In the resort city of Cancun, you can make an optional excursion to the ancient Mayan ruins of Chichen Itza. And, when you dock at Cozumel, you'll find a sunny island full of bargains. (From here you can make a side trip to the ruins of Tulum.)

Then it's on to Key West, one of America's most charming and uninhabited tropical resorts. Here you can shop, stroll the quaint streets, and visit famous sites like Hemingway's home.

Before returning to Miami, you'll have a day of snorkeling and beach partying at NCL's private Out Island.

It's a week so rich in music, culture, art, archeology, and just sheer fun, the colorful memories will never fade.

NORWEGIAN
CARIBBEAN LINES®
America's Favorite Cruise Line™

Your cruise expert is:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

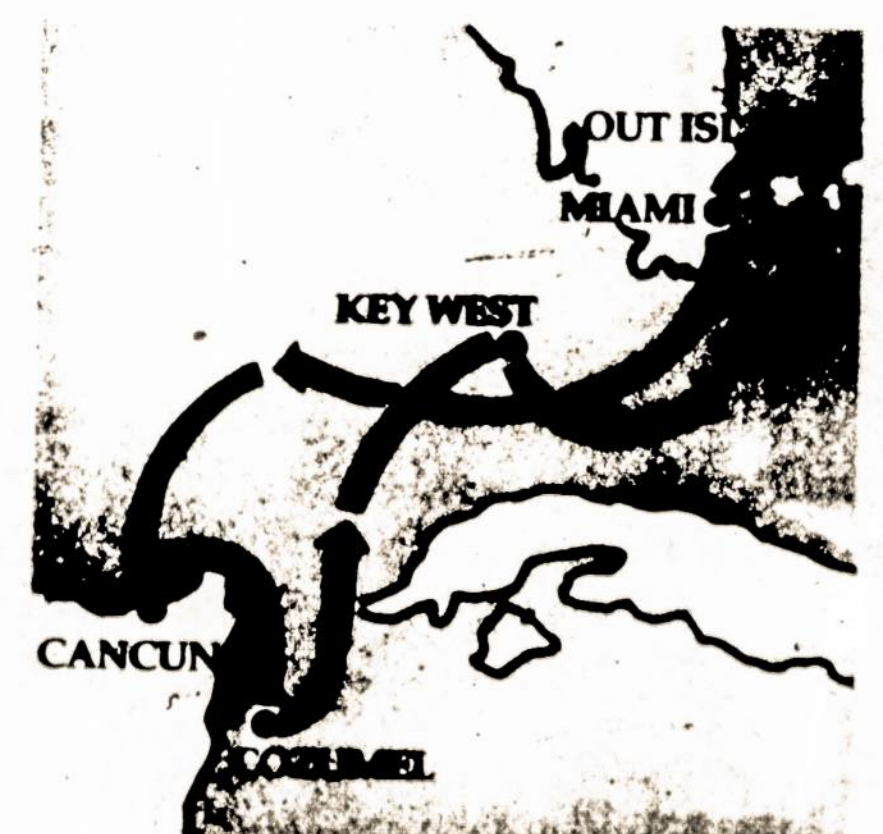
TEL. (312) 238-9787

M/S Skyward rate categories

Cat. #4 — ATLANTIC DECK	\$1275.00
(Outside room, 2 lower beds)	
Cat. #8 — BISCAYNE DECK	\$1245.00
(Outside room, 2 lower beds)	
Cat. #13 — CARIBBEAN DECK	\$1175.00
(Outside room, 2 lower beds)	

PORT LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
7 DAY CRUISE FROM MIAMI
APRIL 29, 1984

FREE ROUND-TRIP
AIR FARE.
RESTRICTIONS APPLY.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 SOUTH WESTERN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60643